

KASB-HUNAR TA'LIMIDA RAQAMLI KO'NIKMALARNI SHAKLLANTIRISHNING AHAMIYATI

ВАЖНОСТЬ РАЗВИТИЯ ЦИФРОВЫХ НАВЫКОВ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОМ ОБРАЗОВАНИИ

THE IMPORTANCE OF BUILDING DIGITAL SKILLS IN VOCATIONAL EDUCATION

Kimsanova Mohinur Anvarjon qizi

Qo'rg'ontepa tumani 1-son texnikumi

Informatika va axborot texnologiyalari fani o'qituvchisi

mohinurkimsanova95@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada kasb-hunar ta'limi tizimida raqamli ko'nikmalarni shakllantirishning dolzarbligi, ularning mehnat bozorida raqobatbardoshlikni oshirishdagi o'рни hamda informatika fanining bu jarayondagi ahamiyati tahlil qilinadi. Shuningdek, raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishda zamonaviy pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish masalalari yoritiladi.

Kalit so'zlar: kasb-hunar ta'limi, raqamli ko'nikmalar, raqamli kompetensiya, informatika, AKT, mehnat bozori.

Аннотация: В данной статье анализируется актуальность развития цифровых навыков в системе профессионального образования, их роль в повышении конкурентоспособности на рынке труда и значение информатики в этом процессе. Также рассматривается использование современных педагогических и информационно-коммуникационных технологий в развитии цифровых компетенций.

Ключевые слова: профессиональное образование, цифровые навыки, цифровая компетентность, информатика, ИКТ, рынок труда.

Annotation: This article analyzes the relevance of developing digital skills in the vocational education system, their role in increasing competitiveness in the labor market, and the importance of computer science in this process. It also discusses the use of modern pedagogical and information and communication technologies in the development of digital competencies.

Keywords: vocational education, digital skills, digital competence, computer science, ICT, labor market.

KIRISH

Bugungi globallashuv va raqamlashtirish jarayonlari jamiyat hayotining barcha sohalariga, xususan, ta'lim tizimiga ham jiddiy ta'sir ko'rsatmoqda. Raqamli texnologiyalar jadal rivojlanayotgan sharoitda kasb-hunar ta'limi muassasalarida

tayyorlanayotgan mutaxassislar nafaqat kasbiy bilimlarga, balki zamonaviy raqamli ko'nikmalarga ham ega bo'lishi talab etilmoqda. Shu sababli kasb-hunar ta'limida raqamli ko'nikmalarni shakllantirish bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.

Ayniqsa, informatika fanining mazmuni va uni o'qitish metodikasi o'quvchilarning raqamli savodxonligini oshirishda muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Ushbu fan orqali o'quvchilarda axborot bilan ishlash, dasturiy vositalardan foydalanish, raqamli muhitda xavfsiz faoliyat yuritish kabi muhim kompetensiyalar shakllanadi.

Asosiy qism

Raqamli ko'nikmalar tushunchasi va mazmuni

Raqamli ko'nikmalar deganda shaxsning axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali, ongli va xavfsiz foydalanish qobiliyati tushuniladi. Bular qatoriga quyidagilar kiradi:

- kompyuter va mobil qurilmalardan foydalanish;
- ofis dasturlari bilan ishlash (matn muharrirlari, elektron jadvallar, taqdimotlar);
- internet va elektron resurslardan to'g'ri foydalanish;
- axborotni izlash, tahlil qilish va qayta ishlash;
- raqamli xavfsizlik va axborot madaniyatiga rioya qilish.

Kasb-hunar ta'limida mazkur ko'nikmalar o'quvchilarning kelajakdagi kasbiy faoliyatida muhim ahamiyat kasb etadi.

Kasb-hunar ta'limida raqamli ko'nikmalarni shakllantirish zarurati

Hozirgi mehnat bozori ish beruvchilardan yuqori darajadagi raqamli savodxonlikni talab qilmoqda. Ko'plab ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sohalari avtomatlashtirilgan tizimlarga asoslangan bo'lib, ularda ishlash uchun zamonaviy texnologiyalarni bilish zarur.

Kasb-hunar maktablari o'quvchilari uchun raqamli ko'nikmalar:

- kasbiy moslashuvchanlikni oshiradi;
- ish topish imkoniyatlarini kengaytiradi;
- o'z kasbiy faoliyatini mustaqil tashkil etishga yordam beradi;
- zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashga tayyorlaydi.

Shu bois ta'lim jarayonida informatika faniga alohida e'tibor qaratish talab etiladi.

Informatika fanining raqamli ko'nikmalarni shakllantirishdagi o'rni

Informatika fani kasb-hunar ta'limida raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishning asosiy vositalaridan biridir. Ushbu fan orqali o'quvchilar:

- axborot texnologiyalarining asosiy tushunchalarini o'zlashtiradi;
- kompyuter dasturlaridan amaliy foydalanishni o'rganadi;

• kasbiy faoliyatda zarur bo'lgan raqamli vositalarni qo'llash ko'nikmalariga ega bo'ladi.

Bundan tashqari, informatika darslarida amaliy mashg'ulotlar, loyiha asosida o'qitish va interaktiv metodlardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlash va ijodiy yondashuvini rivojlantiradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar va raqamli ta'lim

Raqamli ko'nikmalarni samarali shakllantirishda quyidagi pedagogik yondashuvlar muhim ahamiyatga ega:

- loyiha asosida o'qitish (Project-based learning);
- interaktiv va multimedia vositalaridan foydalanish;
- onlayn platformalar va elektron ta'lim resurslari;
- masofaviy ta'lim elementlarini joriy etish.

Mazkur usullar o'quvchilarning o'qishga bo'lgan qiziqishini oshirib, ularning raqamli muhitda faol ishtirok etishini ta'minlaydi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, bugungi raqamli transformatsiya sharoitida kasb-hunar ta'limi tizimida raqamli ko'nikmalarni shakllantirish strategik ahamiyatga ega bo'lgan muhim pedagogik vazifa hisoblanadi. Zamonaviy mehnat bozori sharoitida raqamli savodxonlikka ega bo'lmagan mutaxassislarining raqobatbardoshligi pasayib borayotgan bir paytda, kasb-hunar maktablari bitiruvchilarini axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan samarali foydalana oladigan, moslashuvchan va innovatsion fikrlovchi kadrlar sifatida tayyorlash dolzarb masalaga aylanmoqda.

Mazkur jarayonda informatika fanining o'zni alohida ahamiyat kasb etadi. Informatika fani orqali o'quvchilarda nafaqat texnik ko'nikmalar, balki axborotni tahlil qilish, muammoni hal etish, mustaqil qaror qabul qilish hamda raqamli muhitda xavfsiz faoliyat yuritish kompetensiyalari ham shakllanadi. Ayniqsa, informatika fanini kasbga yo'naltirib, amaliy mashg'ulotlar va real hayotiy vaziyatlarga asoslangan topshiriqlar orqali o'qitish o'quvchilarning kasbiy tayyorgarlik darajasini sezilarli oshiradi.

Shuningdek, raqamli ko'nikmalarni shakllantirishda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, loyiha asosida o'qitish, interaktiv metodlar va elektron ta'lim resurslaridan foydalanish ta'lim samaradorligini yanada oshiradi. Bu esa o'quvchilarning ta'lim jarayonidagi faolligini kuchaytirib, ularning o'z ustida ishlashga bo'lgan qiziqishini rivojlantiradi.

Umuman olganda, kasb-hunar ta'limida raqamli ko'nikmalarni shakllantirishga qaratilgan tizimli yondashuv ta'lim sifatini oshirish, bitiruvchilarning mehnat bozoriga muvaffaqiyatli integratsiyalashuvi hamda mamlakatning raqamli iqtisodiyotini rivojlantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. IIIy bo'is, ta'lim muassasalarida informatika fanini o'qitishni yanada takomillashtirish va raqamli ta'lim muhitini rivojlantirish doimiy e'tibor markazida bo'lishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti. “Raqamli O‘zbekiston – 2030” strategiyasi. — Toshkent, 2020.
2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. Kasb-hunar ta’limi tizimini takomillashtirishga oid me’yoriy-huquqiy hujjatlar to‘plami. — Toshkent, 2021.
3. Abdullaeva Sh.Q. Informatika fanini o‘qitish metodikasi. — Toshkent: O‘qituvchi, 2018.
4. Xodjaev B.X. Kasb-hunar ta’limida zamonaviy pedagogik texnologiyalar. — Toshkent: Fan, 2019.
5. OECD. Skills for a Digital World. — Paris: OECD Publishing, 2016.
6. Rahimov A.A. Kasb-hunar ta’limida raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari // Ta’lim va innovatsiya jurnali. — 2020. — №3. — B. 45–49.